

ՏԵՂԱԿԱԼ

ԱՐԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

№ 136

10 Մայիսի 1944 ամի

Ս. ԷՋՄԻԱՄԻՆ

Ամենապատիւ Պատրիարքին Սաղիմայ

Գիրք. Տ. Մեսրոպ Ս. Արեւայիսկոպոսի
Նսանեսան

Այսու ուղարկում եմ Գերաւանդու-
թեանդ ՅՕ օրինակ Ս. Էջմիածնի Պրզան
«ԷՋՄԻԱՄԻՆ», ամսագրի Յունուարի հա-
մարը: Հանեցե՛ք վաճառել թա՛հ հասը մի
դրոյարով: Մի օրինակ ընդունեցե՛ք որպէս
նուէր՝ Ս. Էջմիածնի կողմից:

Նեղութիւն կրեցե՛ք ամսագրի խմբագրու-
թեան կողմից Մամուլում յայտարարել թա՛հ,
որ ընդունում եմ բաժանորդագրութիւն եւ
արժէ տարեկան 8 դրոյար: Այլ եւ յայտարա-
րել, որ խնդրում եմ հայ Հոգեւորականու-
թեան, բանասերներին եւ ընդհանրապէս
հայագէտներին բերել իրենց մասնակցութիւնը
«ԷՋՄԻԱՄԻՆ», ամսագրին այն համոզմամբ,
որ այդ պիտի նպաստէ Հայութեան երկու
հասուածներին մէջ բխումն ու մերձեցումն
յառաջ գալուն, որի կարեւորութիւնը ան-
ժրխելի է տարագիր եւ ցիրուցան ազգի հա-
մար:

Յարգանաց եւ սիրով ողջունեմ՝

Ազգընչօր Տեղակալ

ԳԵՂՈՐԳ ԱՐԲԵՊՍ. ՉԷՐԻԷՔՉԵԱՆ

(ԿՆԻՔ)

Ս. ՅԱՆՈՒԹԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԱԶԳԵՐՆԻՐ ՏԵՂԱԿԱԼԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Ը. ԱՅՈՐՈՑՅԱՆ ԳԱՀԱԿԱԼ

ԱՄԵՆ. Տ. ՄԵՍՐՈՊ ՍՐԲ. ՊԼԱՏՐԻԱՐԿԻՆ

Մեծ Մարաշախտ Ստալինէն ստացանք
հետեւեալ հեռագիրը ի պատասխան մեր
երկրորդ հաղորդագրութեան. «Հանեցե՛ք
հաղորդել Մեր ողջոյններն ու շնորհակա-
լութիւնները յանուն Կարմիր բանակին Հայ
զաղութիւններուն որոնք միջոցներ հայթայ-
թեցին կառուցանելու Սասունցի Դաւիթ
Երկրորդ Զօրասիւնը»:

ՏԵՂԱԿԱԼ ԱՐԲԵՊՍ. ՉԷՐԻԷՔՉԵԱՆ

ԳԻՐ. Տ. ՌՈՒԹԷՆ ԱՐԲԵՊՍ. ՄԱՆԱՍԵԱՆ

ՄԵՐ ՄԷՋ

Իրաքի Հայոց նախկին առաջնորդ Գեր. Տ.
Ռուբէն Արքեպօ. Մանասեան, նախապէս փա-
փաք յայտնած ըլլալով Ս. Զատիկի առիթով ուխ-
տաւորաբար Ս. Քաղաքս գալ, Ապրիլ 8, Շաբաթ
կէսօրին, ժամանեց երուսաղէմ: Գերաշնորհ Սըր-
բազանը իրեն հետ ունէր խումբ մը հետաւորներ
Պապատի Հայ հասարակութիւնէն, Նոյնպէս ուխ-
տաւորաբար Ս. Քաղաքս ժամանած: Մինչեւ Յուն-
իս 23 Գերաշնորհ Հայրը բնակեցաւ Ս. Աթոռոյս
մէջ Զատկական հանդիսութիւններուն եւ առնա-
կան արարողութիւններուն նախագահելով, ժա-
մերգութեանց մասնակցելով եւ պատարագելով:
Ապրիլ 8ի երեկոյին նախագահեց դէպի Ս. Յա-
րութիւն հանդիսաւոր թափօրին եւ չորսափառով
մուտքին: Նոյնպէս՝ յաջորդ առաւուռն Թողկա-
ղադի արարողութեանց՝ Քրիստոսի Ս. Գերեզմա-
նին շուրջ: Նոյն երեկոյին՝ Ս. Յակոբայ Մայր
ճահարին մէջ հանդիսապետեց Գոնքացէի խոր-
հրդաւոր հանդիսութեան: Աւագ Հինգշաբթում
յետ միջօրէի Ոսնայալոյսի Կարգ, Գիշերին՝ Մեծ
Հնկավին ժամերգութիւնները, Աւագ Ուրաքի Խա-
լէութեան Կարգ, Աւագ Շաբաթի Թողկալն Կարգ,
Լուսաւորայի, ճրագալոյցի արարողութիւնները եւ
պաշտամունքները կատարուեցան պատշաճ հան-
դիսութեամբ եւ Գերաշնորհ Սըբազան Զօր նախա-
գահութեամբ: Իսկ Ս. Զատիկի առաւուռն, Մե-
ռեւոյցին, Հոգեգալստեան տօնին Սըբազան Հիւրը
պատարագեց եւ քարոզեց թէ՛ ի Ս. Յակոբ եւ թէ՛
ի Ս. Փրկիչ:

Գեր. Տ. Ռուբէն Արքեպօ. Մանասեան, Ս.
Աթոռոյս մէջ իր բնակութեան չընչին, կատա-

րեց նաև փոխադարձ շնորհաւորութեան պաշտօնական ընդունելութիւնները եւ այցելութիւնները Պատրիարքարանիս կողմէ, Ներկայ գտնուեցաւ Յնկիլիքան եկեղեցւոյ Ս. Գեորգ Մայր Տաճարին մէջ կատարուած գոհարանական մալթանքին, Անգլիոյ Վեհ. Թագաւոր-կայսեր Նինդեան Տարեգարծին առիթով, Նմանապէս Իրաքի Վեհ. Թագաւորին Ս. Քաղաք ժամանումին առիթով, Պատրիարքարանիս կողմէ այցելութիւն մը տուաւ Քաղաքիս Իրաքեան Հիւպատոսարանին մէջ:

Շուրջ երկու և կէս ամիսներ մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

ՏՕՆԱԿԱՆՔ ԵՒ ԲԵՄԱԿԱՆՔ

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

Պատրիարքարանի Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը մեր մէջ ապրելէ յետոյ Քերաշնոր Սրբազան Հիւրը վերադարձաւ իր ընտանիքով: Կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը այս շրջանին Ս. Աթոռոյ մէջ եկեղեցական արարողութիւններուն իր բերած օժանդակութեանը համար:

հերզաւոր պաշտամունքը: Փառք ի բարձունսն ի աւարտումն Տ. Իդիշէ Վրդ, տուաւ խաւարման Գիշերի քարոզը: Անտուած իմ, Անտուած իմ, ընդէ՛ր թողը զիս քնաքանով: Յոյց տուաւ մի-նակութիւնը, ի բարձրամներէն, ի սիրելիներէն լքուած ըլլալու տառապանքը Աստուծոյ Ուր-գիին: Եւ սակայն տկարութիւն չէր այդ լքումը: Որովհետեւ Գիթեմանին խորհրդանշան է Մարգ-Աստուծոյ յայլթանակին:

✳ 14 Ապրիլ Ուր. — Աւագ Ուրբաթ. առաւո-տուն՝ Խաչկունքիան Խաղը, Երեկոյնն՝ Թաղ-ունն Կարաւորանը կատարուեցաւ հանդիսաւոր պատշաճութեամբ: Սովորութեան համաձայն Մայր Տաճարի զաւին Կերպունը Քաղման Խաղին հա-մար յատուկ քերեղման մը պատրաստուած էր, ծաղիկներով և մոմեղէներով դարգաբուած:

✳ 15 Ապրիլ Եր. — Աւագ Ծաբաթ. իրաւական սովորութեանց համաձայն, Շաբաթ առաւոտ, առիթն Կարկամ Տ. Գրիգոր Արեղայ ընկե-րակցութեամբ քանի մը Վարդապետներու, Սար-կաւաքներու, և Ս. Երանութեան Տաճարի իւրամ զոնապաններու, ժամը 9ին, պարտուտպէն զացին Ս. Երանութեան Տաճարին դռները բանալու: — Ուխտաւորները գրիթէ ամբողջ, Նախորդ գիշեր-ընթեմ կարելի եղած էր Տաճարին մեղապատ-կան Վերնատան մէջ տեղաւորել, ուր կէս գի-շերուան ժամերգութեան եւ Ս. Գերեզմանին լիայ մատուցուող Ս. Պատարագին ներկայ գտա-նելուցան ու մասնակցեցան: — Ժամը 11.30ին Միաբանութեան ու աշակերտութիւնը, զխառ-բութեամբ Գեր. Տ. Ռուբէն Արքեպ. Մանաս-եանի, համբայ կ'ելլէ հանգիստաւ թափօրով, խառն և բազմազգ թաղմութեան մը սեղծ գի-ծերուն մէջէն, ժամը 1ին Ս. Գերեզմանի դռը կնքուեցին յետոյ հայ և յոյն երկու վարդապետ-ներու ձեռքով, յոյները թափօրի կ'ելլեն Ս. Գե-րեզմանի շուրջ: Ի՞նչ լուստեսներ՝ Հոգ. Տ. Սուրբ-Վրդ. Քէմհանեան, յունաց պատրիարքին հետ միասին, կնիքը քակելով դր մոնեն Ս. Գե-րեզման, և միակ վառ պահուած կանթիկէն ի-րենց ձեռքի մոմերը վառելով, կր փոխանցեն Ս. Գերեզմանի երկու քովերէն բացուած ճներուն դռըսը սպասող ճշուակիրներուն, որոնք ձեռ-քէ ձեռք փոխանցելով, լոյսը վայրկեան մը ժա-մանակի մէջ կը հասնեն մեր Վերնատունը: Ու Գերեզմանի Սրբադանը, վերեն Ս. Գերեզմանին նայող պաշտամունքի լիալէն Ի հ'որնէն այդ լոյսով, Գերեզմանին շուրջը հարիւրներով խոռուած բազմութիւնը ուխտաւորներուն:

Ապա հայերը թափօր կազմած, Ս. Գերեզմա-նին շուրջ երեք անգամ զառնալով՝ զիրար կ'ող-լունեն աւետելով «Բրիւտոս յարեաւ ի մեռե-լոցն: Թափարապետն էր լուսաւն Տ. Սուրեն Վրդ. եպիսկոպոսական խոյր ի դուռ: Իսկ հայերուն հետ միասին թափօր էին կազմած զպոխներ և առօրինակ իրենց եկեղեցական զատով:

Ապրողութեան աւարտումին: Միաբանու-թիւն ու Ժողովուրդ, թափօրով, երբով ու լոյս-ցած մոմերով, նուիրական լոյսը իրենց հետ, լուսք վերադարձան: Մատուցուեցաւ ձրագա-

լոյցի խորհրդաւոր ու յանկուցելի իրկնադէմի Ս. Պատարագը:

✳ 16 Ապրիլ Կիր. — Զատիկ. կէս գիշերէն քիչ յետոյ, Միաբանութիւնը, աշակերտներով և ուխ-տաւոր բազմութեամբ, Ս. Երանութեան Տաճարը իշան, ուր պաշտուեցաւ Գրիգորային ժամերգու-թիւնը, մեղապատկան Վերնատան մէջ, Յետոյ Առաւօտան ժամերգութեան սկիզբը՝ «Հարցը շարակներ երգելով, ամբողջ եկեղեցական զարը, շուրջաւազեցան, մոմեղէները ի ձեռին իշան վար, Ս. Գերեզմանին շուրջ թափօր կազմած, և ժամերգութիւնը ամբողջ կատարելով:

Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Գերեզմանին վրայ: Պատարագեց Գեր. Տ. Ռուբէն Արքեպ. Մանասեան: Ս. Պատարագէն վերջ Միաբանու-թիւնը վերադարձաւ վանք, թափօրով և «Բրիտ-ոս» յարեաւ ի մեռելոց» երգելով, Գատրիար-քարանի Դահլիճին մէջ Ամեն. Ս. Պատարագ չայրը ընդունեց Երանութեան աւետիսը և օրնեց ներկայ ուխտաւորութիւնը:

Երեկոյն, աւանդական սովորութեան համա-ձայն կարելի չեղաւ վանքի մեծ բակին մէջ տեղաւազանի արարութիւնը կատարել, ան-նպաստ օդին և անձրեւի պատճառաւ:

✳ 17 Ապրիլ Բշ. — Բ. օր Ս. Զատիկ, Յիւսակ Մեռելոց. Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Սրբոց Երանութեան Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վը-րայ: Պատարագեց և քարոզեց Գեր. Տ. Ռուբէն Արքեպ. Մանասեան, Զատիկ յարութեան, ա-ղատութեան զաղափարին զուգընթացաբարտա-նանչելով Հայ Ժողովուրդին, Հայ Հայրենիքին ու աղատագրութիւնը, կանգնումը իր անցեալ վի-ճակէն, և քարգաւաճումը: Ու առիկ՝ Նորհիւ-ժողովուրդի առաջնորդներու աշակերտութեան ու նուիրումին, որոնց օրինակով ամբողջ երկիր մը, կատարեալ կազմակերպութեամբ, իր ծաղ-կումը և յայտնանկները կը տնէ:

Ս. Պատարագի աւարտումին, հանդիսաւոր թափօր կազմուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ, զըլ-խաւորութեամբ պատարագիչ Գերաշնորհ Սրբա-ղանին, որ կենաց փայտի մասունքը պարփակող ճանաչը ի ձեռին կ'օրնէր հաւատացեալ բազ-մութիւնը, մինչ զպրիւրներ կ'ըզանակէին «Նշա-նաւ ամենայալ թ խաչիւղ քո Բրիտոս» շարա-կանը. թափօրական Վարդապետ Հայրենք ամենքն ալ իրենց ձեռքը ունենի մէջ մէկ ալիւր՝ սրբոց մասունքները պարունակող: Թափօրի վերջաւո-րութեան հանդիսական Սրբաղանը կենաց փայ-տի մասունքով արտասանեց «Պահպանիչը, փա-կելով զատական շրջանի հանդիսութիւնները և ապահով դարձ ու անվտանգ ճանապարհորդու-թիւն մաղկելով ներկայ տարւան ուխտաւոր-ներուն զեպի իրենց ընտանեկան յարկերը:

✳ 20 Ապրիլ Եշ. — Արեւմտմ Ս. Աստուածմեհ, «Հըրաշափառումով հանդիսաւոր մուսգէն յետոյ, Ս. Աստուածածնայ Տաճարին մէջ, Ս. Գուսի Գե-րեզմանին վրայ մատուցուեցաւ Ս. Պատարագը: Քարոյցեց Տ. Գեորգ Վրդ., ցոյց տուաւ թէ աւետի-սը կատարել ինքզինքը պատրաստել է սրբու-թեան վիճակի մը: Փնտռելն է ճշմարտութիւնը,

սայթաքումի, մուրաքներ, ապականութեան համարաներէն թոյլ չտալով իր մարմինն որ զինք տանի:

✱ 23 Ապրիլ Կիր. — Նոր Կիրակի (Կրկնագոթիկ). Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Փրկիչ: Ապա ազգային գերեզմանատան մէջ կանգնուած Արարայի նահատակներու, հայ ժաշկերու իշխատակը պանծացնող կոթողին շուրջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ: Յուշարձանի առջև խօսեցաւ Տ. Եղիշէ Վրդ., երեսան բերելով հետաւորները շայն ցեղին իր գոյութեան պայքարին մէջ: Ատոր գերազանց օրինակը իբրև մատնանշող այս կոթողը որ ամէն տարի մատմէկ կուտայ մեր ժողովուրդին ազատագրումի նուիրական գործին համար իրենց արեւը չսակարկող հերոսներուն:

✱ 30 Ապրիլ Կիր. — Աւխարամասրան (Կանանչ Կիրակի). երեկ հանդիսաւոր շքանշափառէն յետոյ Ս. Յարութեան Տաճարէն ներս, շայոց Վերնատան մէջ կատարուած էր երեկոյեան ժամերգութիւնը և նախատանքը: Այսօր Գիշերային և Առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան նախ Վերնատան մէջ, իսկ Ս. Պատարազը Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ մատուցող Գեր. Տ. Խոսրէն Արքեպս. Մանասեան: Քարոզեց Տ. Կիրակի Վր. Վրդ., ցոյց տալով Յարութեան խորհուրդը և այդ իրողութեան անհրաժեշտութիւնը Քրիստոնէական կրօնին համար: Մարգոց կեանքին մէջ ևս նոյնքան էական է վերստին նորոգուելու իրողութիւնը:

✱ 14 Մայիս Կիր. — Տօն Տրեմում Սրբայ Խոյնի. Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Յար. քարոզեց Տ. Նորայր Վրդ. ձեռնադրեց երեսնային նախ Որդայ Մարգոյ յերկինս բնաբանով: Ներկայացուց խաչ իբրև Քրիստոնեաներու զրօյակը, աւոր մէջ է գերազանց բարոյական բնաբանութեան, որով մարդ կը զոհէ իր անձը, փրկելու համար գոյութիւնը ուրիշներուն:

✱ 21 Մայիս Կիր. — Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն. քարոզեց Տ. Հայկազուն Վրդ. ՎՍիրա սուրբ հաստատեալ յիս Աստուածոյ բնաբանով. չեղտեց թէ օրով առաքելութիւն է իրակ միջոցը մարդը Աստուծոյ մօտեցնող, և զայն վեր առնող աշխարհիկ ապրումներէն:

✱ 25 Մայիս Եւ. — Համբարձում. երեկ յետ միջօրէին Միաբանութեան և աշխկատութեան մէկ մասը 25իկինաց լեռը բարձրացաւ, ուր պաշտուեցան երեկոյեան ժամերգութիւնը, նախատանքը, Հակոբի Կարգը և յաջորդ օրուան Գիշերային և Առաւօտեան ժամերգութիւնները:

Այսօր, ամբողջ Միաբանութիւնը գլխաւորութեամբ Գեր. Տ. Թուրքին Արքեպս. Մանասեանի, Համբարձման սարը բարձրացաւ Ս. Պատարազի խորհուրդը մատուցանելու: Վշտապառնայով հանդիսաւոր մատուցէ յետոյ Ս. Պատարազը մատուցող Գեր. Տ. Թուրքին Արքեպս., իսկ Տ. Պարգի Վրդ. քովահակալից քարոզ մը խօսեցաւ ձի քաղում արուեստս յաւաքս քառասուն երեւելու:

ցա, և. ասել վանն արքայութեանն Աստուծոյ բնաբանով. ներկայացուց տօնը իբրև տնօրինական խորհուրդներու լուծում, փառքը. ու ցոյց տուաւ թէ Քրիստոսի Թագաւորութիւնը յաւիտենական է. ու ասոր մեծագոյն փաստը և փառաւոր հրաշքը, Անոր կեանքին վերջին հրաշալի գորուպն իսկ է — Համբարձումը:

✱ 28 Մայիս Կիր. — Երկրորդ Ծաղկազարդ. երեկ, երեկոյեան ժամերգութիւնն ու նախատանակը կատարուեցան ի Ս. Հռէշտակապետաց Եկեղեցին: Այսօր ևս անդ պաշտուեցան Գիշերային և Առաւօտեան ժամերգութիւնները, և մատուցուեցաւ Ս. Պատարազը: Քարոզեց Տ. Սերուբէ Վրդ., քաջատրեց խորհուրդը Յիսուսի յաղթական մուտքին, երկին և յայնքէն ներս: Ամ մասնանշեց բարոյական կողմը գորուպն, որովհետք մարդիկ այս աշխարհի կեանքէն իսկ ձեռն իրենց զիրենց հոգեւոր իրականութիւններու պատկերով:

✱ 4 Յունիս Կիր. — Հոգեգալուստ. երեկ յետ միջօրէին, Միաբանութիւնը, գլխաւորութեամբ Գեր. Տ. Թուրքին Արքեպս. Մանասեանի, Ս. Փրկիչի վանքին մէջ շքանշափառնով մուտքէն յետոյ, կատարեց երեկոյեան ժամերգութիւնն ու նախատանակը: Այսօր, Ս. Փրկիչ Սեղանին վրայ մատուցուեցաւ Ս. Պատարազը: Պատարազից եւ քարոզեց Գեր. Տ. Թուրքին Արքեպս., մատնանշելով Սուրբ Հոգիին զորը առաջին օրը Վերնատան մէջ առաքելաներուն վրայ, և զարուգ ի զարմ միշտ և այսօր, մարդոց հոգեկանութիւնէ: Գոյց տուաւ թէ անկեալ խորհրդանշանն է խաչազուրութեան, հեղութեան, զօրութեան:

Երեկոյն, նոյնպէս, Ս. Փրկիչի վանքից մէջ, պաշտուեցաւ երեկոյեան ժամերգութիւնը, որմէ վերջ, ազգային գերեզմանատան մէջ թափօրով և երգիքով նշեմար Հոգեհանգստեան Կարգը կատարուեցաւ:

✱ 11 Յունիս Կիր. — Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, քարոզեց Տ. Եղիշէ Վրդ. ձեռն Եկի զօրէնս լուծանել, այլ լուռը բնաբանով. ցոյց տուաւ թէ առհասարակ ընկերութիւնները հետզհետեւ կը զարգանան և իրենց զիրենց կը նորոգեն: Հարկ չկայ անպայման քանդելու, կազմակերպութիւն մը նորոգելու համար:

✱ 17 Յունիս Կիր. — Տօն Կարուղիկէ Եկեղեցւոյ Սրբոյ Եշմիածին. երեկ նախատանակը, այսօր Ս. Պատարազը կատարուեցաւ ի Ս. Յակոբ: Ս. Պատարազը մատուցող Գեր. Տ. Թուրքին Արքեպս. Մանասեան, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ, Գարոզեց Տ. Հայկազուն Վրդ. ձեկայն շինեցուց սուրբ զիտարան լուսայ բնաբանով. ցոյց տուաւ թէ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ նուիրակներութեան եւ կազմակերպութեան մէջ խորհուրդը կայ Հայուն միասնականութեան, Եկեղեցին եւ զայն առաջին ազգակը որ խառնակ դարձաւ մը մէջ միացուց ազգը և կազմակերպեց: